

ΘΕΜΑ: Χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας σε οφειλότες του Δημοσίου για είσπραξη χρημάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας του ν. 3869/2010, όπως ισχύει

Σε συνέχεια της εγκυκλίου ΠΟΛ 1036/2016 της Υπηρεσίας μας, στην οποία περιλαμβάνονται βασικές οδηγίες για το χειρισμό υποθέσεων υπαγωγής οφειλετών στις διατάξεις του ν. 3869/2010, όπως ισχύει, καθώς και των ΠΟΛ 1162/2017, 1037/2018 και 1062/2018, με τις οποίες κοινοποιήθηκαν οι υπ' αριθ. 163/2017, 229/2017 και 10/2018 γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ., αντίστοιχα, επί ειδικών ζητημάτων είσπραξης χρεών που έχουν ενταχθεί στη διαδικασία του ν. 3869/2010 και με αφορμή σχετικά ερωτήματα που έχουν περιέλθει στην Υπηρεσία μας από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων από φορείς του δημόσιου τομέα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών αποφάσεων, σε πρόσωπα που έχουν καταθέσει αίτηση υπαγωγής ή έχουν υπαχθεί στη δικαστική διαδικασία του ν. 3869/2010 «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

Επισημαίνεται ότι η πληροφωρία για την υποβολή αίτησης από οφειλέτη του Δημοσίου για υπαγωγή στη δικαστική διαδικασία του ν. 3869/2010 καθώς και για το στάδιο αυτής μπορεί να αντληθεί από το σχετικό αρχείο που τηρείται από την αρμόδια για την επιδίωξη της είσπραξης Υπηρεσία σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ 1036/2016.

1. Αρχικά, διευκρινίζεται ότι δεν συντρέχει λόγος εξαιρέσεως των προσώπων που έχουν καταθέσει αίτηση υπαγωγής ή έχουν υπαχθεί στο ν. 3869/2010 από τη γενικής ισχύος

1

υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής για τις πράξεις και τις συναλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 1 της κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 εκδοθείσας Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1274/2013, όπως ισχύει, δεδομένου ότι τα πρόσωπα αυτά δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις του άρθρου 2 της ανωτέρω απόφασης («Εξαιρέσεις από την προσκόμιση»), ούτε υφίσταται σχετική ειδική διάταξη στο νομοθετικό πλαίσιο του ν. 3869/2010. Εξαιρέση από την ανωτέρω υποχρέωση εισάγεται μόνο για τον εκκαθαριστή που τυχόν διορίζεται από το δικαστήριο με την οριστική απόφαση δικαστικής ρύθμισης οφειλών του ν. 3869/2010 αναφορικά με τη σύναψη σύμβασης μεταβίβασης στοιχείου του ενεργητικού της περιουσίας του οφειλέτη καθώς και κάθε άλλη συναλλαγή του με το Δημόσιο στο πλαίσιο της εκκαθάρισης του ν. 3869/2010 (βλ. παρ. 1 του άρ. 9 του ν. 3869/2010 σε συνδυασμό με την παρ. 2 του άρθρου 133 του Πτωχευτικού Κώδικα και σχετική ΠΟΛ 1036/2016, Κεφάλαιο Ζ, υπ' αριθ. 5).

2. Η ένταξη οφειλών σε δικαστική ρύθμιση στο πλαίσιο της διαδικασίας του ν. 3869/2010, τόσο με την οριστική απόφαση των άρθρων 8 και 9 του νόμου όσο και με προσωρινή διαταγή κατ' άρθρο 5 αυτού, στην οποία ορίζονται μηνιαίες καταβολές (ακόμα και μηδενικές), γίνεται δεκτό ότι καθιστά τις οφειλές αυτές «τακτοποιημένες με νόμιμο τρόπο» με την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1274/2013, όπως ισχύει. Επομένως, σε περίπτωση που το σύνολο των βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση ληξιπρόθεσμων οφειλών του οφειλέτη, ατομικών ή από συυπευθυνότητα, έχει ενταχθεί σε δικαστική ρύθμιση βάσει απόφασης ή προσωρινής διαταγής του ν. 3869/2010, κατά τα ανωτέρω, συντρέχει η προϋπόθεση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1274/2013. Ομοίως, η προϋπόθεση αυτή πληρούται, σε περίπτωση που μέρος των ως άνω οφειλών έχουν ενταχθεί σε δικαστική ρύθμιση βάσει απόφασης ή προσωρινής διαταγής του ν. 3869/2010, κατά τα ανωτέρω, και οι λοιπές οφειλές έχουν τακτοποιηθεί με άλλο νόμιμο τρόπο, με αναστολή είσπραξης ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής. Η ανωτέρω προϋπόθεση χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας δεν πληρούται με μόνη την ολοκλήρωση κατάθεσης στο δικαστήριο της αίτησης του ν. 3869/2010 από τον οφειλέτη, χωρίς δηλαδή να έχει εκδοθεί προσωρινή διαταγή κατ' άρθρο 5 του ίδιου νόμου περί ορισμού μηνιαίων καταβολών (ακόμα και μηδενικών).

3. Ακολούθως, σε περίπτωση που ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και πληρούται η προϋπόθεση της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1274/2013, σύμφωνα με τα ανωτέρω (υπ' αριθ. 2) αναφερθέντα, καθώς και οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας που προβλέπονται στην απόφαση αυτή, χορηγείται αποδεικτικό ενημερότητας σύμφωνα με τους όρους της απόφασης. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που η προσωρινή διαταγή ή η δικαστική απόφαση

2

του ν. 3869/2010 ορίζει μηνιαίες καταβολές ορισμένου ύψους (όχι μηδενικού), επί του αποδεικτικού ενημερότητας τίθεται όρος παρακράτησης μέρους της εισπραττόμενης απαίτησης, κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του άρθρου 7 της ΠΟΛ 1274/2013, όπως ισχύουν μετά την τελευταία τροποποίησή τους με την Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ΠΟΛ 1222/2017 (ΦΕΚ Β'/2018), καθώς ο ορισμός μηνιαίων καταβολών βάσει προσωρινής ή οριστικής δικαστικής ρύθμισης του ν. 3869/2010 γίνεται δεκτό ότι συνιστά «ρύθμιση τμηματικής καταβολής», με την έννοια της παραγράφου 1 του ανωτέρω άρθρου. Αντίθετα, σε περίπτωση που η προσωρινή διαταγή ή η δικαστική απόφαση του ν. 3869/2010 ορίζει καταβολές μηδενικού ύψους, οι οφειλές που έχουν υπαχθεί σε αυτή θεωρούνται ότι τελούν σε «αναστολή είσπραξης», με συνέπεια να μην τίθεται όρος παρακράτησης για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας.

4. Υπενθυμίζεται ότι σε περίπτωση που η είσπραξη χρημάτων αφορά επιστροφή φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή εξόφληση τίτλου πληρωμής από φορέα της Κεντρικής Διοίκησης (Δημόσιο εν στενή έννοια, όπως Υπουργεία, Στρατιωτικά Νοσοκομεία κ.λπ.), πρέπει να ελέγχεται αρχικά, ανεξαρτήτως ύψους ποσού, η συνδρομή των προϋποθέσεων του συμπληψισμού σύμφωνα με τις γενικά ισχύουσες σχετικές διατάξεις (άρθρου 83 του ν.δ. 356/74-Κ.Ε.Δ.Ε. και άρθρου 48 του Ν. 4174/2013-Κ.Φ.Δ.), όπως ισχύουν, βλ. σχετικές εγκυκλίους ΠΟΛ 1141/2016, 1124/2014 και ΠΟΛ 1022/2012) καθώς και με τα προβλεπόμενα στην ΠΟΛ 1037/2018 (υπ' αριθ. ΝΣΚ 229/2017 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.), σε περίπτωση που αυτή τυχάνει εφαρμογής.

5. Διευκρινίζεται ότι και στους οφειλότες που έχουν καταθέσει αίτηση υπαγωγής ή έχουν υπαχθεί στη δικαστική διαδικασία του ν. 3869/2010 έχουν επίσης εφαρμογή οι διατάξεις περί βεβαίωσης οφειλής της παραγράφου 6 του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσας Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ 1275/2013, όπως ισχύει, οι οποίες εφαρμόζονται σε περίπτωση που απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ούτε για τη διενέργεια συμπληψισμού ούτε για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας.

6. Πρέπει να τονιστεί όμως ότι τα αναφερόμενα ανωτέρω (υπ' αριθ. 3 - 5 παραγράφοι της παρούσας) ισχύουν με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετου ρητού όρου που ενδέχεται να έχει περιληφθεί στην προσωρινή διαταγή ή τη δικαστική απόφαση του ν. 3869/2010. Επομένως, σε περίπτωση π.χ. που στην προσωρινή διαταγή έχει περιληφθεί ρητή διάταξη με την οποία απαγορεύεται η παρακράτηση σε περίπτωση είσπραξης χρημάτων από τον οφειλέτη (είτε γενικά, δηλαδή για οποιαδήποτε είσπραξη από φορέα του δημόσιου τομέα είτε από ορισμένη αιτία π.χ. για την είσπραξη ορισμένης αμοιβής ή ασφαλιστικού βοηθήματος), η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται σε συμμόρφωση προς το περιεχόμενο αυτής στο πλαίσιο της γενικής υποχρέωσης συμμόρφωσης στις δικαστικές αποφάσεις και τις προσωρινές διατάξεις σύμφωνα με τα άρθρα 95

3

του Συντάγματος και 1 του ν. 3068/2002 (βλ. γνωμ. ΝΣΚ 55/2016 και ΟΛΝΣΚ 341/2014, αποφάσεις του Τριμελούς Συμβουλίου του ΣΤΕ του άρθρου 2 του ν. 3068/2002 υπ' αριθμ. 60/2006, 15/2007, 7/2009, 75/2009), ήτοι κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 7 της ΠΟΛ 1274/2013, όπως ισχύουν.

7. Δεδομένου, τέλος, ότι ο νόμος προβλέπει τη δυνατότητα μεταρρύθμισης (ή και ανάκλησης) της προσωρινής διαταγής καθώς και της οριστικής απόφασης με τις οποίες ρυθμίζονται οφειλές στο πλαίσιο της διαδικασίας του ν. 3869/2010, σε περίπτωση που αυτό δικαιολογείται από μεταβολές της περιουσιακής κατάστασης και των εισοδημάτων του οφειλέτη (βλ. Κεφάλαιο Ζ, υπ' αριθ. ΙΙ και ΙΙΙ στην εγκύκλιο ΠΟΛ 1036/2016), το Τμήμα Εσόδων της Δ.Ο.Υ. οφείλει να ενημερώνει το αρμόδιο Τμήμα Δικαστικό και Νομικής Υποστήριξης, σε κάθε περίπτωση που υποβάλλεται αίτημα χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων από οφειλέτη που έχει υποβάλει αίτηση υπαγωγής στον ν. 3869/2010, προκειμένου η εν λόγω πληροφωρία να αξιοποιείται κατάλληλα στο πλαίσιο του δικαστικού χειρισμού της υπόθεσης.

**Ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

A. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ'
2. Διεύθυνση Υποστήριξης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ, ύστερα από επικοινωνία και συνεννόηση με το Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας)
3. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

B. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
2. Διεύθυνση Ελέγχων
3. Διεύθυνση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας
4. Διεύθυνση Εφαρμογής Έμμεσης Φορολογίας
5. Διεύθυνση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου
6. Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης
7. Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου
8. Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων

4

9. Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης
10. Δ/ση Τελωνειακών Διαδικασιών
11. Δ/ση Ηλεκτρονικού Τελωνείου
12. Αποδέκτες Πίνακα Δ'
13. Περιοδικό «Φορολογική Επιθεώρηση»
14. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Μελετών)
15. Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων
16. Φορολογική και Τελωνειακή Ακαδημία
17. Δικηγορικοί Σύλλογοι
18. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών
19. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών
20. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την παράκληση να κοινοποιηθεί σε όλα τα Ειρηνοδικεία της χώρας
21. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης (με την παράκληση να κοινοποιηθεί στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών - ΚΕΑΟ)

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης
3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
4. Διεύθυνση Εισπράξεων – Τμήματα Α,Β,Γ,Δ,Ε, Γραμματεία